

Katedra systematické teologie a filosofie

KTF UK v Praze

Posudek vedoucího diplomové práce na:

**MGR. ANNA VAŠKOVÁ**

***Křesťanské motivy v básních Jana Zahradníčka***

Předložená diplomová práce má celkem 68 započítatelných tiskových stran, přičemž rozsah zmíněné tiskové strany výrazně překračuje to, co je definováno jako normostrana, protože z hlediska rozsahu elaborát splňuje kritéria kladená na tento druh kvalifikačního spisu.

Dílo je logicky a přehledně rozvrženo do úvodu, tří kapitol a závěru. V úvodu, jehož první část nese rysy předmluvy, nás autorka seznamuje s vymezením tématu a s rozvržením jednotlivých kapitol. Zmiňuje také pramenný materiál, který je širší než jenom poezie. Jedná se také o korespondenci a vzpomínky na autora. To je ale předností díla, protože tento druhotný pramenný materiál je třeba hodnotit jako nevyhnutelný kontext pro porozumění Zahradníčkově básnické tvorbě, která je pramenem primárním. Primární prameny autorka v bibliografii rozlišuje, sekundární řadí do ostatní použité literatury. První věc, kterou bych si dovolil kritizovat, je minimum použité christologické literatury, protože kolegyně se omezuje v zásadě pouze na moji monografii věnovanou christologii a soteriologii.

První kapitola nese název: „Život Jana Zahradníčka“. Možná by bylo vhodné alespoň na několika stranách připomenout širší dějinný kontext této životní cesty. Autorka nás zároveň seznamuje s klíčovými spisy, přes něž nahlíží autorův život. To není špatný postup, nicméně se to mělo promítnout do názvu příslušné pasáže. Možná by bylo vhodné také výrazněji uvést data autorova narození a jeho odchodu z tohoto světa. Autorčin způsob psaní již v této kontextualizační partii podléhá vlivu zkoumaného literárního druhu, a proto má její prezentace poněkud metaforický, ba poetický ráz, což není úplně na škodu, nicméně přece jenom bych upřednostnil větší věcnost.

Druhá kapitola je velmi krátká (s. 30-34). Autorka se nás pokouší uvést jednak do způsobu, jímž Zahradníček jako básník tvořil, jednak do proměn, jimiž Zahradníčkova básnická tvorba prošla v době jeho nesnadného a strastiplného života. Celkem je rozlišeno pět etap této tvorby. Následně se hovoří o poměru příslušné poezie k náboženství.

Jak sama autorka poznamenává, jádrem práce je třetí kapitola, v níž je nám předložena analýza christologických a soteriologických motivů v Zahradníčkově tvorbě. Vlastní tematická náplň posuzovaného díla je tedy výrazně užší, než je naznačeno v titulu práce. Na počátku jsme zvolili tento název, neboť nebylo zřejmé, zda christologie a soteriologie budou dostatečně rozsáhlým tématem. Nemělo tedy dojít k upřesnění titulu při dokončení spisu? Je to i chyba vedoucího práce, který měl na dané úskalí autorku upozornit.

Kolegyně Vašková ve své christologické analýze správně postupuje od biblických témat, následně se zabývá christologickými tituly v Zahradníčkově tvorbě, přičemž identifikuje originální tituly: „Pelikán“ a „Sedce“. Takových specifických titulů a christologických symbolů je ale u básníka pochopitelně mnohem více, jak se dozvídáme z jejich celkového přehledu: „Chudák“, „Rouška Veroničina“ atd.

Velmi stručná je „teologie vtělení“, již autorka věnuje jednu stranu (s. 58-59). Následují tajemství Ježíšova života. Celá kapitola se uzavírá stručným pohledem na soteriologické modely implicitně přítomné v Zahradníčkových básnických sbírkách.

V závěru autorka správně podotýká, že Zahradníček již v době manualistické christologie intuitivně vnímal ústřední roli velikonočního tajemství. Zároveň se poukazuje na nedostatečnou přítomnost tajemství Ježíšova života v jeho díle, což souviselo s dobovou teologií, která danému tématu nevěnovala náležitou pozornost. Správně je podtrženo, že Zahradníčkově myšlení je christocentrické a že se zde setkáváme s prolínáním sestupné a vzestupné christologie, což autor intuitivně přejímá z Nového zákona.

Celkové hodnocení: Autorce je třeba poblahopřát k tomu, jak se vypořádala s nesnadným tématem. Ačkoli leccos by se na jejím výkonu dalo vylepšit, neznamená to, že bychom měli přehlížet pozitiva, jimiž je nesporný osobní zápal pro dané téma, logický postup při christologické a soteriologické analýze, objevení specifických christologických titulů a tak dále. **Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení: Velmi dobře.**

9. 12. 2019

KTF UK v Praze

*Prof. Ctirad Václav Pospíšil, Th.D.*